

ఇంటర్నేషనల్ సీడ్ టెస్టింగ్ అసోసియేషన్ (ఇస్టా) శతాబ్ది వేడుకలు జూలై 1 నుంచి 5 వరకు నిర్వహించారు. వీటిని ట్రిటన్ లోని కేంబ్రిడ్జ్ వర్సిటీలో తెలంగాణ విత్తన డ్రువీకరణ సంస్థ డైరెక్టర్, ఇస్టా ప్రెసిడెంట్ డాక్టర్ కేశవుల అధ్యక్షతన చేపట్టారు. ప్రపంచ ఆహార భద్రతలో ఇస్టా కీలక పాత్ర పోషిస్తున్నదని ఈ సందర్భంగా కేశవులు అన్నారు. ఈ వేడుకలకు గుర్తుగా

ఇస్టా అయిన కేంబ్రిడ్జ్ లో మొక్క నాటారు. పుద్ అండ్ అగ్రికల్చర్ ఆర్గనైజేషన్ (ఎఫ్ఎచ్) డైరెక్టర్ జనరల్ క్యూడోంగ్ గ్రూ ఈ వేడుకలకు హాజరయ్యారు. వివిధ దేశాల నుంచి వ్యవసాయ శాఖ మంత్రులు, ఎఫ్ఎచ్, ఐఎస్ఎఫ్, సీఈసీడీ, ఎన్ఎవబీ వంటి అంతర్జాతీయ సంస్థల ప్రతినిధులు, 50 దేశాల నుంచి 250 మందికి పైగా ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు.

కింగ్ ఆఫ్ ఫైబర్ - గోల్డెన్ ఫైబర్ - ఆయిల్ సీడ్స్

ధాన్యేతర ఆహారపంటలు (Food Crops Other than grains)

- చెరకు (Sugar Cane):** అయన, ఉప అయన రేఖా ప్రాంత, సాంవత్సరిక పంట (12 నెలలు). ఇది చక్కెర, బెల్లం, ఖండసారి, మొలాసిస్ కు ప్రధాన వనరు.
  - శీతోష్ణస్థితి- 21 నుంచి 27°C ఉష్ణోగ్రత
  - 75 సెం.మీ నుంచి 100 సెం.మీ వర్షపాతం సంవత్సరం మొత్తం ఉండాలి.
  - సంవత్సరం పాటు పోషకాలు అందించాలి. సారవంతమైన ఒండ్రు నేలలు అవసరం.
  - సముద్ర తీరం నుంచి వచ్చే తేమతో కూడిన గాలులు అవసరం.
  - 2023-24 ఆర్థిక సర్వే ప్రకారం 442.5 మి.టన్నులు ఉత్పత్తి అయ్యింది. ప్రపంచ ఉత్పత్తిలో బ్రెజిల్ తర్వాత రెండో స్థానం ఆక్రమించింది.
  - 2023-24 సర్వే ప్రకారం పండే రాష్ట్రాలు
    - ఉత్తరప్రదేశ్- 205.56 మిలియన్ టన్నుల ఉత్పత్తి. ఉత్పత్తి వాటా 46.45 శాతం.
    - మహారాష్ట్ర- 112.09 మిలియన్ టన్నుల ఉత్పత్తి. ఉత్పత్తి వాటా 25.33 శాతం.
    - కర్ణాటక- 41.81 మి.ట. ఉత్పత్తి. ఉత్పత్తి వాటా 9.45 శాతం.
  - సగటు దిగుబడి మాత్రం దక్షిణాది రాష్ట్రాలైన కేరళ, తమిళనాడులో అధికంగా ఉంది.
- పత్తి (Cotton):** దీన్ని పీచులో కింగ్ ఆఫ్ ఫైబర్స్ అంటారు.
  - భారత ఉపఖండంలో మొదట సాగు చేసినదిగా భావిస్తున్నారు.
  - నూలు వస్త్ర పరిశ్రమకు ప్రధానమైన ముడి పదార్థం పత్తి.
  - అమెరికన్ రకమైన పొడవు గింజ పత్తి, భారత, స్థానిక రకమైన పొట్టి గింజ పత్తి రకాలను దేశంలో పండిస్తున్నారు.
  - ఖరీప్ పంట అయినప్పటికీ రబీ వరకు కొనసాగుతుంది (6 నుంచి 8 నెలల పంటకాలం).
  - శీతోష్ణస్థితి- 15° నుంచి 21°C ల మధ్య ఉష్ణోగ్రత
  - కనీసం 50 సెం.మీ వరకు వర్షపాతం.
  - 210 రోజుల వరకు మంచురహిత వాతావరణం
  - దక్కన్, చెరకుకు పొగమంచు హాని కలిగిస్తుంది.
  - పత్తి ఉత్పత్తిలో చైనా మొదటి స్థానంలో ఉండగా, భారత దేశం రెండో స్థానంలో ఉంది. 2023-24 ఆర్థిక సర్వే ప్రకారం దేశంలో సంవత్సరంలో ఉత్పత్తి 436 మిలియన్ టన్నులు.
  - దేశంలో ఉత్పత్తి రాష్ట్రాలు 2023-24 సర్వే ప్రకారం..
    - గుజరాత్- 9.06 మిలియన్ బేళ్ల ఉత్పత్తి. ఉత్పత్తి వాటా 27.86 శాతం
    - మహారాష్ట్ర- 8.05 మిలియన్ బేళ్ల ఉత్పత్తి. ఉత్పత్తి వాటా 24.74 శాతం.
    - తెలంగాణ- 5.08 మిలియన్ బేళ్ల ఉత్పత్తి. ఉత్పత్తి వాటా 15.62 శాతం.
- జనుము (Jute):** బంగారు పీచు (Golden Fibre)గా పిలిచే ముఖ్యమైన వాణిజ్య పంట.
  - అనుకూల ఉష్ణోగ్రత- పెరిగే సమయంలో 27 నుంచి 38°C ల మధ్య ఉష్ణోగ్రత, వర్షపాతం 115 సెం.మీ

నుంచి 250 సెం.మీ మధ్య ఉండాలి. వాతావరణ సాపేక్ష ఆర్ద్రత 70 శాతం ఉండాలి. సారవంతమైన ఒండ్రు మృత్తికలు అనుకూలం.

- 2023-24 ఆర్థిక సర్వే ప్రకారం 2749 మిలియన్ టన్నుల ఉత్పత్తి. ప్రపంచ ఉత్పత్తిలో భారత్ మొదటి స్థానంలో ఉంది.
- 2023-24 సర్వే ప్రకారం ఉత్పత్తిలో మొదటి మూడు రాష్ట్రాలు అవి..
  - పశ్చిమ బెంగాల్- 7.87 మిలియన్ బేళ్ల ఉత్పత్తి. ఉత్పత్తి వాటా 80.97 శాతం.
  - ఎక్కువగా గంగానది పరివాహకంలో ఉత్పత్తి ఉంది.
  - బీహార్- 0.99 మిలియన్ బేళ్ల ఉత్పత్తి. ఉత్పత్తి వాటా 10.15 శాతం.
  - గంగానది పరివాహకంలో ఉత్పత్తి ఎక్కువ.
- అసోం- 0.68 మిలియన్ బేళ్ల ఉత్పత్తి. ఉత్పత్తి వాటా 7.05 శాతం.
- బ్రహ్మపుత్ర నది పరివాహకంలో సాగు.

- తేయాకు (Tea):** అయన, ఉప అయన రేఖా ప్రాంత పంటలు (Beverage Crop).
  - ఉష్ణోగ్రత- 20 నుంచి 30°C ల మధ్య అనుకూలం.
  - 150 సెం.మీ నుంచి 300 సెం.మీ వర్షపాతం అవసరం.
  - సారవంతమైన, నీటి పారుదల గల నేలలు, పూర్ణామన, సేంద్రీయ పదార్థం అధికంగా ఉన్న నేలలు అవసరం.
  - వెచ్చని, తేమ రహిత వాతావరణం కావాలి.
  - నీటి నిల్వ ఉండని వాలు ప్రాంతాలు.
  - నీడగా ఉండే ప్రాంతాలు ఉండాలి.
  - అధికంగా కూలీలు, పెట్టుబడులు అవసరం.
  - ఈశాన్య రాష్ట్రాల్లోని 'దుర్గయర్స్' తేయాకు తోటలకు అనుకూలం.
  - మొత్తం భారతదేశంలో 6 లక్షల హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో పండిస్తున్నారు. సగటున హెక్టార్ కు 2115 కేజీల దిగుబడి ఉంది. తేయాకులో రకాలు..
    - గ్రీన్ టీ- కిణ్వం చెందనిది
    - బ్లూ టీ- కిణ్వం చెందినది
    - ఉలాంగ్ టీ- పాక్షికంగా కిణ్వం చెందినది
    - వైట్ టీ- తక్కువగా ప్రాసెసింగ్ చేసింది
  - 2023-24 ఆర్థిక సర్వే ప్రకారం 2042 మిలియన్ టన్నుల ఉత్పత్తి.
  - ప్రపంచ ఉత్పత్తిలో చైనా తర్వాత భారత్ రెండో

- స్థానంలో ఉంది.
- దేశంలో ఉత్పత్తిలో మొదటి మూడు రాష్ట్రాలు
  - అసోం- అసోంలోని బ్రహ్మపుత్ర లోయ, సుర్గా లోయ
  - పశ్చిమ బెంగాల్- డార్జిలింగ్, జల్పాయిగురి
  - తమిళనాడు- నీలగిరి, మదురై, కన్యాకుమారి
  - కేరళ- వయనాడ్
- కాఫీ (Coffee):** దేశంలో కాఫీ పంటను బాబా బుడాన్ అనే సూఫీ సన్యాసి 17వ శతాబ్దంలో ప్రవేశపెట్టాడని చెబుతుంటారు.
  - ఇతను కాఫీ గింజలను తీసుకువచ్చి కర్ణాటకలోని కొండ ప్రాంతంలో నాటించాడు. ఈ కొండ ప్రాంతాన్ని ప్రస్తుతం 'బాబా బుడాన్ కొండలు' అంటున్నారు. ఇవి యెమెన్ నుంచి తీసుకువచ్చిన 'అరేబికా కాఫీ' రకానికి చెందినవి.
  - కాఫీ రకాల్లో ముఖ్యమైనవి కాఫీయా అరేబికా, కాఫీయా రోబస్టా, కాఫీయా లైబరికా. దేశంలో అధికంగా పండిస్తున్న రకం కాఫీయా అరేబికా. దేశంలో 4 లక్షల హెక్టార్లలో కాఫీ పండిస్తున్నారు. సగటున హెక్టార్ కు దిగుబడి 797 కేజీల ఉత్పత్తి.
  - ఉష్ణోగ్రత అనుకూలత- 15 నుంచి 28°C ల మధ్య ఉష్ణోగ్రతలు, వెచ్చని తేమ పరిస్థితులు అవసరం.
  - 150 సెం.మీ నుంచి 250 సెం.మీ వర్షపాతం కావాలి.
  - వాలు కలిగిన ప్రాంతాలు అనుకూలం.
  - నీరు నిలవని ప్రాంతాలు, నీడ ఉండే ప్రాంతాలు అవసరం.
  - కాఫీ మొక్కల మీద నేరుగా నీడ పడకూడదు.
  - కాఫీ ఉండి సమయంలో పొడి వాతావరణం అవసరం.
  - 2023-24 ఆర్థిక సర్వే ప్రకారం 780 మిలియన్ టన్నుల ఉత్పత్తి ప్రపంచ కాఫీ ఉత్పత్తిలో భారత్ 6వ స్థానంలో, బ్రెజిల్ మొదటి స్థానంలో ఉన్నాయి.
  - బెజిల్ నుంచి ఇటలీ (20 శాతం) దిగుమతి చేసుకుంటుంది.
  - కూర్గ్ అరేబికా, వయనాడ్ రోబస్టా కాఫీ, చిత్తమంగళూరు అరేబికా కాఫీ, అరకు వ్యాల్సీ అరేబికా కాఫీ, బాబా బుడాన్ గిరి అరేబికా కాఫీ, మాన్సూన్ మలబార్ రోబస్టా కాఫీ రకాలకు జీబి ట్యాగ్ లభించింది.
  - 1942 పార్లమెంట్ చట్టం ద్వారా 'కాఫీ బోర్డ్ ఆఫ్ ఇండియా'ను బెంగళూరులో ఏర్పాటు చేశారు. జాతీయ కాఫీ రీసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్ ను కర్ణాటకలోని బాలెశాసూర్ లో స్థాపించారు.
  - 2023-24 ఆర్థిక సర్వే ప్రకారం ఉత్పత్తి రాష్ట్రాలు
    - కర్ణాటక- చిత్తమంగళూరు, కొడగు (కూర్గ్), హసన్
    - కేరళ- వయనాడ్, ట్రావెన్కోర్, సెల్వయం ఫదన్
    - తమిళనాడు- పళని కొండలు, నీలగిరి, పెరాయ్, అన్నామలై కొండలు
    - ఆంధ్రప్రదేశ్- అరకు లోయ
- రబ్బర్ (Rubber):** భూమధ్య రేఖ ప్రాంత శీతోష్ణస్థితి అవసరమైన పంట. ఇది అధిక పెద్ద పారిశ్రామిక పంట. రబ్బర్ ను సహజంగా హెవియా బ్రెజిలియెన్సిస్ అనే వృక్షం నుంచి ఉత్పత్తి చేస్తారు.
  - శీతోష్ణస్థితి- 25°C ల కంటే ఎక్కువ ఉష్ణోగ్రత.
  - 200 సెం.మీ కంటే అధిక వర్షపాతం.
  - పశ్చిమ కనుమల ప్రాంతం అనుకూలం.
  - దీర్ఘ వర్షాభావ ప్రాంతాలు ఉండకూడదు.

- రబ్బర్ రేణువులకు సల్ఫర్ అనే ఉత్తేరకాన్ని కలిపి వల్కనైజేషన్ ప్రక్రియ ద్వారా సంపూర్ణ రబ్బర్ ను తయారు చేస్తారు.
- 2023-24 ఆర్థిక సర్వే ప్రకారం 973 మిలియన్ టన్నుల రబ్బర్ ఉత్పత్తి జరిగింది. జాతీయ రబ్బర్ పరిశోధన కేంద్రం కేరళలోని కొట్టాయం వద్ద ఏర్పాటు చేశారు.
- ప్రపంచంలో రబ్బర్ ఎక్కువగా ఉత్పత్తి చేస్తున్న దేశాలు
  - థాయిలాండ్
  - ఇండోనేషియా
  - మలేషియా
  - భారతదేశం
- భారత్ లో రబ్బర్ అత్యధికంగా ఉత్పత్తి చేస్తున్న రాష్ట్రాలు
  - కేరళ- ఉత్పత్తి వాటా 80 శాతం
  - కర్ణాటక- ఉత్పత్తి వాటా 12 శాతం
  - అండమాన్ నికోబార్ దీవులు- ఉత్పత్తి వాటా 7 శాతం
- నూనెగింజలు (Oil Seeds):** 1985-86లో ప్రారంభించిన నేషనల్ ఆయిల్ సీడ్స్ డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్ట్ (ఎన్ వోడీపీ), 1986లో ప్రారంభించిన టెక్నాలజీ మిషన్ ఆన్ ఆయిల్ సీడ్స్, 1987-88లో ప్రారంభించిన ఆయిల్ సీడ్స్ ప్రొడక్షన్ ప్రోగ్రామ్ వల్ల నూనెగింజలు పండించే పంట విస్తీర్ణం పెరిగింది.
  - దేశంలో 2023-24లో మొత్తం నూనెగింజల ఉత్పత్తి 42 మిలియన్ టన్నులుగా ఉంది. ఇది 2022-23 కంటే ఎక్కువగా ఉంది.
  - అన్ని రకాల నూనెగింజల ఉత్పత్తిలో మొదటి రాష్ట్రాలు
    - రాజస్థాన్- 9.57 మిలియన్ టన్నుల ఉత్పత్తి. ఉత్పత్తి వాటా 24.17 శాతం
    - మధ్యప్రదేశ్- 8.037 మిలియన్ టన్నుల ఉత్పత్తి. ఉత్పత్తి వాటా 21.15 శాతం
    - గుజరాత్- 7.19 మిలియన్ టన్నుల ఉత్పత్తి. ఉత్పత్తి వాటా 18.15 శాతం
- వేరుశనగ:** 2023-24 ఆర్థిక సర్వే ప్రకారం ఉత్పత్తి రాష్ట్రాలు
  - గుజరాత్- 45.12 శాతం
  - రాజస్థాన్- 19.59 శాతం
  - మధ్యప్రదేశ్- 9.63 శాతం
- వేరుశనగ పరిశోధన కేంద్రం గుజరాత్ లోని జునాగఢ్ లో ఉంది.
- పొద్దుతిరుగుడు:** 2023-24 ఆర్థిక సర్వే ప్రకారం ఉత్పత్తి రాష్ట్రాలు
  - కర్ణాటక- 40.72 శాతం
  - హర్యానా- 17.37 శాతం
  - ఒడిశా- 13.77 శాతం
- సోయాబీన్:** 2023-24 ఆర్థిక సర్వే ప్రకారం ఉత్పత్తి రాష్ట్రాలు
  - మధ్యప్రదేశ్- 41.92 శాతం
  - మహారాష్ట్ర- 40.09 శాతం
  - రాజస్థాన్- 8.96 శాతం
- ఆవాలు:** 2023-24 ఆర్థిక సర్వే ప్రకారం ఉత్పత్తి రాష్ట్రాలు
  - రాజస్థాన్- 45.40 శాతం
  - ఉత్తరప్రదేశ్- 14.24 శాతం
  - మధ్యప్రదేశ్- 13.28 శాతం

తెలంగాణ ప్రథమ స్థానం

వారిగా వరి 20.70 లక్షలు, గోధుమ 27.38 లక్షలు, చిరుధాన్యాలు 2.51 లక్షల టన్నుల ఉత్పత్తులు పెరిగాయి.

- 2023-24లో దక్షిణాది రాష్ట్రాలు మహారాష్ట్రలో కరవు లాంటి పరిస్థితులు, రాజస్థాన్ లో సుద్దీర్ఘ వర్షాభావ పరిస్థితులు నెలకొనడం వల్ల పప్పు దినుసులు, సోయాబీన్, పత్తి వంటి పంటలపై ప్రభావం పడింది.
- 2023-24లో 168.74 లక్షల టన్నుల వరి దిగుబడితో తెలంగాణ దేశంలోనే తొలి స్థానంలో నిలిచింది. గత పదేళ్లలో రాష్ట్రం సాధించిన వరి దిగుబడిలో ఇదే అత్యధికం. తర్వాతి స్థానాల్లో ఉత్తరప్రదేశ్ (159.90 లక్షల టన్నులు), పశ్చిమ బెంగాల్ (158.87 లక్షల

టన్నులు), పంజాబ్ (143.56 లక్షల టన్నులు), ఛత్తీస్ గఢ్ (97.03 లక్షల టన్నులు) నిలిచాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ 73.42 లక్షల టన్నులకు పరిమితమైంది. గత ఐదేండ్లలో ఇదే అతి తక్కువ.

- తెలంగాణలో మొక్కజొన్న 27.79 ల.ట., చిరుధాన్యాలు 199.15 ల.ట., పొద్దుతిరుగుడు 0.15 ల.ట దిగుబడులు వచ్చాయి. రాష్ట్రం 50.80 లక్షల బేళ్ల పత్తి ఉత్పత్తిని సాధించింది. కంది దిగుబడులకు సంబంధించి దేశ వ్యాప్తంగా 34.17 లక్షల టన్నులు సాధించగా తెలంగాణ 1.45 ల.ట., ఆంధ్రప్రదేశ్ 0.96 ల.ట ఉత్పత్తి సాధించాయి. శనగ దిగుబడి దేశంలో 110.33 ల.ట కాగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 3 ల.ట., తెలంగాణలో 1.64 ల.ట వచ్చింది.

జీ గిరిధర్
సివిల్స్ ఫ్యాకల్టీ
బీసీ స్టడీ సర్కిల్, హైదరాబాద్
9966330068

- 2023-24 ఆర్థిక సర్వే ప్రకారం వరి దిగుబడిలో తెలంగాణ దేశంలో ప్రథమ స్థానంలో నిలిచింది. అలాగే పత్తిలో 3, పొద్దుతిరుగుడులో 4, మొక్కజొన్న, చిరుధాన్యాల్లో 5వ స్థానాల్లో ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ పొగాకులో 2, మినుములు, ఆముదాల్లో 3, జొన్న, వేరుశనగలో 5వ స్థానాల్లో నిలిచింది.
- దేశంలో ప్రధాన పంటల దిగుబడుల తుది అంచనాలను కేంద్ర వ్యవసాయ శాఖ విడుదల చేసింది. రాష్ట్రాలు, కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల నుంచి వచ్చిన సమాచారం ఆధారంగా విడుదల చేశారు.
- దేశ వ్యాప్తంగా 2023-24లో 3322,98 లక్షల టన్నుల దిగుబడి వచ్చింది. 2022-23 నాటి తుది అంచనాలతో పోలిస్తే ఇది 26.11 లక్షల టన్నులు అధికం. పంటల